

MAGYAR LAPOK

X.6 évfolyam, 122 (2684) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, — 1941 május 29

Egyiptomban folynak az észak-afrikai hadműveletek

Krétáról már lemondott Anglia. — A nagyfontosságú Sudda-öblöt elfoglalták a németek. — Rooseveltt felállítja a gazdasági hadvezetés minisztériumát

Berlinből jelentik: (NTI) A Kréta elleni támadások továbbra is kedvezően haladnak. Mint a Német Távirati Iroda értesül

Német csapatok május 28-án elfoglalták a rendkívül fontos Sudda öblöt, a brit hajóhad eddigi támaszpontját és szilárdan kezükben tartják.

A német csapatok később a Sudda öböltől kelet felé nyomultak előre. A Sudda öböl keleti partján görög és brit haderők különösen makacs ellenállást tanúsítottak a német csapatoknak azonban sikerült őket kivetni állásaikból és több száz foglyot ejtettek.

Angol jelentés az egyiptomi német előnyomulásról

Londonból jelentik: A Reuters-iroda északafrikai külön tudósítója jelenti, hogy Egyiptomban azon a vonalon nyomulnak előre a németek, amely Sollumtól mintegy három kilométerre kezdődik és mintegy ötven kilométer mélységben nyomul be a sivatagba. Kedden este és szerdán reggel a németek nem kíséreltek meg újabb előnyomulást. Ugy látszik, csupán az eddigi előhaladás során elfoglalt állásokat szándékoznak megerősíteni. Ezek közül a legfontosabbak a Pokoltűz hegyzoros, ahonnan meg lehet közelíteni a Sollummal szomszédos dombokat, továbbá egy pusztai fennsík. Egy másik német oszlop déli irányban nyomul előre és elfoglalt egy kis határállomást.

Az Új Nemzedék írja: Zürichbe érkezett jelentések szerint az északafrikai harcok már Egyiptomban folynak. Zürichbe arról érkezett hír, hogy a krétai harcokban Max Schmeling, az ismer: boxvilágbajnok hősi halált halt. Mint ejtőernyős került angol fogásba, szökést kísérelt meg, mire agy eldötték

Zürichből jelentik: Ideérkezett jelentés szerint a krétai csata vége felé tart. Angol részről is elismerték, hogy a Földközi tenger keleti része elvesztettnek tekinthető. Az egyhetes harcokban kimerült csapatok csak a védekezésre és a visszavonulás fedezésére szorítkoznak. Alig van perc, hogy újabb német csapatokat ne tegyenek partra. A szállítógépek számát mintegy ezerkétszázra becsülik. Minden szállító repülőgép több vitorlázó repülőgépet visz magával, amelyeken öt-hatan foglalnak helyet. Az angol kormány jelentéséből kitűnik, hogy Anglia már lemondott Krétáról. Londonban attól tartanak, hogy Kréta elfoglalása

valamint nagymennyiségű hadiszertszákmányoltak.

Eszak-afrikai jelentés szerint 26-án éjjel Tobruknál visszaverték az angolok kitörési kísérletét és véres veszteséget okoztak.

Német légirombolók a tengerentuli vidéken angol és angol szolgálatban álló kereskedelmi hajókat pusztítottak el.

Az olasz hadijelentés is torpadó és bombavezető repülőgépeknek angol hajóalakulatok elleni támadásáról számol be, melynek során négy cirkálórt érték találatok. Kelet-Afrikában, Galla Sidamo szakaszán az olaszok derékasan állják a harcot.

után Németország gyorsított ütemben tudja megvalósítani korábbi terveit.

OLAJRAKTÁRAKAT GYUJTANAK FEL AZ ARAB TUNTETŐK

Rómából jelentik: (B. T.) Tersidában szabadszereplők felgyújtottak számos olajtelepet. A brit csapatok ezért ultimátumot tartoznak a lakossághoz, hogy amennyiben három napon belül nem adják ki a tetteseket, a falut a levegőbe röptetik. Sanknál szintén felgyújtottak angol olajraktárakat. Haifai jelentés szerint Palesztinában és Transzjordániában további merényletek for-

Nem marad el a német válasz Rooseveltt beszédére

Zürichből jelentik: (B. T.) Rooseveltt elhatározta a gazdasági hadvezetés minisztériumának felállítását. A hajókisérőkre vonatkozóan Amerika számára igen fontos, hogy pontos értesüléseket szerezzenek a német tenger-alattjárók és hajók elleni rendszabályokról.

Zürichből jelentik: (B. T.) Washingtoni körökben általános helyesléssel fogadták Rooseveltt beszédét, amit bizonyos amerikai körökben azzal foglalkoznak össze, hogy az elnök szavai nem jelentenek nyílt hadüzenetet, de mindenesetre a nyílt ellenségeskedés bejelentését. Az egyik vezető amerikai lap szerint a felbukkanó német tenger-alattjárókra tüzelni fognak.

Zürichből jelentik: (B. T.) Rooseveltt beszédére Németországban nem nyilatkoztak hivatalos helyen. Bizonyos azonban, hogy a német válasz Rooseveltt beszédére nem marad el. A német tartózkodás annyira megy, hogy a né-

dulnak elő. A rendőrség megszigorította a rendszabályokat. Damaszkuszban kihirdették a szent háborút.

Bombayból jelentik: (Reuter) Kisebbszigetelt zavargások még előfordultak. Egy helységben 28 ember életét veszítette és 182 megsebesült.

Bernből jelentik: (B. T.) A News Chronicle erőlyesen követeli, hogy a brit kormány tegyen lépéseket Szíria biztosítása érdekében, Szíria megszállása rendezné a helyzetet a középkeleten és felbátorítaná Törökországot. — Együttal megakadályozná, hogy a németek eljussanak Irakba.

Istanbulból jelentik: (B. T.) Beirútból érkező jelentés szerint szerdán angol gépek jelentek meg Szíria felett és négy szíriai városra bombákat dobtak.

DOWER VIDÉKÉT LÖTTÉK A NÉMET MESSZEHORDÓ AGYUK

Berlinből jelentik (NTI): Május 29-ére virradó éjjel egyes ellenséges gépek behatoltak Észak-németország partvidéke fölé és néhány gyújtó- és robbanóbombát dobtak le. Csúpan egy helyen keletkezett csekély kár.

Berlinből jelentik (NTI): A német légierő harci kötelékei a 29-ére virradó éjjel angol iparüzemeket és kikötőket támadtak.

Londonból jelentik (Reuter): A francia parton álló német messzehordó agyuk kevéssel éjjel után lőtték a csatorna tulsó partját. A lövéseket egyenlő időközökben adták le.

met lapok eddig még nem is közölték a beszéd tartalmát. Az főként annak tulajdonítható, hogy legilletékesebb tényezők, elsősorban Hitler és Ribbentrop véleményét még nem ismerik, másrészt nem fejezték még be a beszéd teljes szövegének hivatalos átismertetését.

AMERIKA MÁR SEM GONDOLATBAN SEM TETTEN NEM SEMLEGES

Az Esti Ujság szerint határozottan megállapítható, hogy Rooseveltt elnök beszédére hozzájárult a nemzetközi helyzet feszültségének súlyosbításához. Magától értetődő, hogy Németország is keresztül viszi mindazt, amit Rooseveltt akciójával szemben csak a német haditengerészet elűyezheti az amerikai hajókat. Tudósításunk folytatása a 2-ik oldalon

Az Erdélyi Párt a magyar közéletben

Írta: Paál Arpád

Az Erdélyi Párt tegnapi országos alakuló gyűlése mindenesetre legösszefoglalóbb kifejezése volt az erdélyrészi magyarság közvéleményének, s így közérdekű nagy teljesítmény abból a szempontból, hogy bizonyos tétoavázások és határozatlanágok megszűnjenek. A közgyűlésen megjelentek olyan imponáló együttest alkotottak, melyben a trianoni határbilincsektől felszabadult összes keletmagyarországi területek minden vidéke képviselve volt, s azonkívül minden társadalmi osztálya is jellegzetes szószólók útján tudott megnyilatkozni. Az összeseregletiek nem csupán valami hirtelen összeverődött tömeget jelentettek, hanem az egész felszabadult területet a Tiszaháttól kezdve a székely Kárpátokig, s ezen a területen minden társadalmi mélységet. Amellett a határozathozatalban is benne volt a felszabadulás óta eltelt szinte háromnegyed esztendőnek minden tájékozódása, megmondolása és meggyőződése. Nem hirtelen rögönzések indulata, nem könnyenhevíülések kilobbanása, nem is feldobott jelszavakhoz való akaratlan odasodródás dolgozott az irányeshzmák kitűzésében, hanem a szenvedésekből gyűlt tapasztalat és a fejlődés iránti életöztön.

Az egész megalakulásnak egyik legnagyobb jellemzője, hogy általa a 22 éves erdélyi magyar nemzetegység kívánta megtartani a maga eszméit és gyakorlati folytatását. Igen szerencsés szabotossággal fejezte ki ezt az akaratot az a mondás, mikor egyik szónok arról szólott, hogy pártpolitikai szereplésben sohse venne részt, de mikor arról van szó, hogy az elnyomás alatt kiképződött nemzetegységünket megtartsuk és azzal vegyünk részt a megnagyobbodó Magyarország közéletében, akkor kötelességnek tartja ennek az életfolyamatnak az ápolását. Az ilyen és ehhez hasonló megnyilatkozásokban valami egészen tiszta határozottsággal jelent meg a visszatérő Erdélyi arcuata. Ezek szerint nem területvidéki elzárkózásokra törekvés van az Erdélyi Párt alakulásában, hanem ellenkezőleg: minden történelmileg egybegyűlt erdélyi magyar gondolkozásmód, erkölcs, összetartás, gazdasági és szellemi készenlét összegyűjtése, s teljes egészében való zavartalan átömlés-tése az egész magyar haza szervezetebe. Ez a pártalakulás értelme. Nem is a napi politika értelmében való pártképződés, mely személyi és hatalmi kérdések levezető módszere, hanem az ilyen tagozódáson felülmúlani kívánó közéleti összegeződés.

Ennek a lényegével szinte összeférhetetlen, hogy csak pártoskodásból támogassa vagy ellenezze a kormányzat működését. Ellenben a

benyegbe beletartozik az, hogy a magyar kormányzatot, mint a magyar közélet vezérletét mindig támogatni kell a nemzetegységért folytatott minden munkájában. Vállalni kell az együttes felelősséget az országépítésben minden alkotó tényezővel. Nem szabad kivonnunk magunkat semmi munkából, s nem szabad hátráltatnunk senki más munkáját. Ellenben oda kell állítanunk őszinte föltérással minden életkérdésünket a tennivalók sorába, s ami különleges erdélyi életkérdés van, azt a magunk különleges tapasztalataival és koncentrátságával kell mind megoldásra segítenünk. Ebben a tekintetben az Erdélyi Párt tegnapi megalakulása olyan programot dolgozott ki, mely irányeszméivel is, gyakorlati munkarendjével is többet jelent a pártoskodó vetélkedéseknél. Felsorakozás ez a visszatért Erdély munkavállalására.

Külön erdélyi színek vannak a munkavállalás célkitűzéseiben. Ilyenek: a túlmaradt erdélyi részek ügyének végleges és megnyugtató megoldása; a menekültek sorsának felelőssége; a román földreform magyar-ellenes hatásainak a kiküszöbölése; a szociális eredmények érintése; a munkaadó és a munkavállaló közötti elleni küzdelem; a magyar egyházak közti együttműködés fenntartása, s különösen az egyházak iskolarendszerének és népszervező munkájának intézményes megbecsülése; a Székelyföld forgalmi és gazdasági bekapcsolása, a vízierők és más természeti kincsek hasznosításának gyors keresztülvitele; a katonai határ-örvidékek kiképzése; a népi ösztályból való értelmiségképzés; a belső telepítések természetes útjának olyan kidolgozása, hogy a székely nép főleg ne kallódjék széjjel, hanem a magyarság erősítésére tudjon elhelyezkedést találni. Bizonyos külön erdélyi szín van abban is, ahogyan a nemzetiségi kérdésben irányt jelöltek. Ebben a tekintetben eddig tagadt, hatatlanul az volt a helyzet, hogy bizonyos homályosság mutatkozott, vajjon mi legyen a bánásmód a velünk együtt lakó más néposzlopokkal. Az Erdélyi Párt programjában az a homályosság megszűnik, mert az erdélyi magyarság mindegy vállalta, hogy legalább is az erdélyi részekben — ahol leginkább ez a kérdés — maga veszi kezébe a megoldást. Ezerint barátság a német néposzlop iránt, s megbecsülés az államháromság nyelvén, egyházi iránt is, valamint a munka és a szellem szabadságának biztosítása is a részükre, de csak olyan mértékben, ahogyan ezt Romániában maradt erdélyi részek magyarsága is megkapja. Világos beszéd és mélyes igazságosság van benne.

Ahogyan az Erdélyi Párt a földkérdésben, a zsidókérdésben, a töke és munka kérdésében állást foglalt, az már az erdélyi viszonyokon túli életterületet is érint. Mindazonáltal ezek tekintetében is mintegy külön erdélyi sajátosság erősítő hozomány, hogy az erdélyi magyarság a kiegyenlítőbb hirtokmegosztást kívánja. Aztán a zsidók közéleti és gazdasági térfoglalásának visszaszorításában is az Erdélyi Párt programja őszintén megjelöli, hogy a magyar nemzetiség

levált zsidóság helyébe a keresztény magyar népretegek érvényesülését kell megvalósítani, s a zsidókért való stórhankódás egyértelmű a magyar-ellenességgel. Az is az új idők szemében való haladás, ahogyan az Erdélyi Párt programja a munka és munkás ügyét a töke érdeke fölé emeli, s a töké a nemzet szolgálatába kívánja állítani. Ezekhez járul még az ujonnan választott pártelnök székfoglalójának olyan fejtegetése, hogy a magyarság érdekében való jóvátételt nemcsak a 22 évi román elnyomás óta eltelt időre kell végbemenni, hanem visszamenőleg a liber-

alizmus idejére is, mert a magyarság társadalomgyöngyülése akkor kezdődött.

Az elnök székfoglalója arról is szól, hogy az erdélyi magyarság a 22 éves elnyomás alatt a közösségi eszme szerint való tömörülést mintegy magába idegzette. Történelmi átélése volt olyan társadalmi fejlődések irányában, amilyent a fasizmus és nemzetközi szocializmus Európa átalakítására végbemitt. Ez a megállapítás jelzése annak, hogy az erdélyi magyar társadalom egységesen már odaállott a legújabb kor közösségi eszméjének a hívei közé, nem is valami zászló

alá sorakozással, nem csak úgy külsőségesen, hanem gyakorlati életben való belső átalakulással. Tehát most az Erdélyi Párt megalakulása is ennek a közösségi eszméi átalakulásnak a folyamatába tartozik bele; annak az ünnepies és további hasonló fejlődésre fogadalmotév kifejezése. Nem pártoskodás szava hangzik ki belőle, hanem a testvéri összefogásé. Ugy érezzük, hogy az erdélyi magyarságnak is, a közös magyar hazának is üdvére fog lenni, ha az Erdélyi Párt még is tudja valószínűsíteni azt, amit tegnap irányeszmeként és munkarendként magára vállalt.

Roosevelt két és fél órás megbeszélése az angol nagykövettel

Tudósításunk folytatása az 1. oldalról

Washingtonból jelentik (NST): Roosevelt kijelentette a sajtóértekezleten, hogy nem szándékozik javaslatot tenni az amerikai semlegességi törvény módosítására. Az Angliába irányuló szállítmányok biztosításáról nem volt hajlandó bővebb tájékoztatást adni. Azt felelte, hogy ez katonai titok.

Washingtonból jelentik (NTI): Roosevelt elnöknek Keynes pénzügyi szakértő jelenlétében az angol nagykövettel folytatott megbeszélése két és félórát tartott. A nagykövet a kihallgatás után kijelentette, hogy az Egyesült Államok hadfelszereléséről és az általános helyzetről van szó. Roosevelt beszámolt az Egyesült Államok haditermeléséről, amit a szakértő rendkívül kielégítőnek mondott. A nagykövet hozzátette, hogy szerencsés kívánatait fejezte ki Rooseveltnek beszédéről. Meglepte az, hogy Angliában, a nemhivatalos körök, csalódtak ebben a beszédben.

Newyorkból jelentik (NTI): A Newyork Sun washingtoni tudósítója azt írja az elnök beszédével kapcsolatban, hogy Rooseveltnek most csaknem korlátlan teljhatalma van. Az Egyesült Államok valóban már sem titokban, sem gondolatban nem semleges. Roosevelt beszéde új fejezetet nyit az Angliának szánt támogatás útján. Roosevelt abból indul ki, hogy Németország világhatalomra törekszik. Az elnök nyilván azt hiszi, hogy a nyugati félgömb veszélyeztetéséről szóló állításnak ezáltal súlyt adhat. Németország nem kíván egyebet, mint azt, hogy újra felvehesse a barátságos és mindkét félre gyümölcsöző kapcsolatokat. A tengerek szabadságának követelménye különbözik Roosevelt fogalmazásától. Nem utolsó sorban különbözik a latinamerikai felfogástól is. A tengerek szabadságának előfeltétele, hogy a semleges államok között szabad legyen a kereskedelem. Eről a szabadságról Roosevelt nem beszélt.

PETAİN TÁBORNAGY SZEMLÉT TARTOTT A LEGI HADERÓ FELETT

Vichyből jelentik (NTI): Pétain tábornagy tegnap szemlét tartott a francia légi haderők felett. A fegyverszünet óta ez volt a léghaderő első szemléje.

Vichyből jelentik (NST): Vichyben igen rossz néven veszik az angol kormány legutóbbi lépéseit. Az egyik ilyen barátságtalan lépés abban áll, hogy ellenség által megszállott területek nyilvánították Szíriát és Libanont. Illetékes vichy-i helyen megjegyzik, hogy sokat nem változott ugyan ez az angol lépés a valódi helyzetben, mégis sajnálatos ez az an-

gol rendszabály, amely a szíriai és libanoni polgárokat sújtja.

Vichyből jelentik (NST): Vichyben utalnak arra, hogy a hét végén a vichy-i minisztertanács minden tagja Párizsban tartózkodik. Ebből a tényből kitérnek, hogy tovább tartanak a német-francia tárgyalások.

SPANYOLORSZÁG TUDJA, MI A HÜSÉG

Madridból jelentik (NTI): A külügyminisztérium kabinetfőnöke kijelentette, hogy a Spanyolország és Portugália közötti gazdasági megállapodások célja a két ország gazdasági problémáinak megoldása. Minden más magyarázat helytelen és rosszindulatú. A külügyi kabinetfőnök a kormány nevében cáfolta az angol sajtónak azt az állítását, amely Spanyolország bel- és külpolitikai magatartását hamis színben igyekszik feltüntetni.

Spanyolország kénytelen tiltakozik.

ni az ellen, hogy mint „Anglia félbarátjáról” emlékezzenek meg róla. Spanyolország mindenek előtt tudja, mit jelent a hűség és ezért sem politikai, sem erkölcsi tekintetben nem volt és nem lesz habozó. Nem tette még sohasem, hogy csupán fél-, vagy hamis barátja legyen azoknak az államoknak, amelyeknek sokat köszönhet.

JAPAN ÉS HOLLAND-INDIA KÖZÖTT MEGSZAKADTAK A TÁRGYALÁSOK

Tokióból jelentik (NTI): Batáviából jelenti a Domei iroda, hogy a japán és holland India közötti gazdasági tárgyalások holtpontra jutottak. Japán részről már semmi lehetőséget nem látják a helyzet megváltoztatásának, tekintettel a holland-indiai hatóságok magatartására, mert kétszínűségük, valamint Angliától és Amerikától való függőségük teherelt jelent.

Milyen áruk kaphatók vásárlási könyv nélkül?

Budapestről jelentik (MTI): A vásárlási könyv rendszeresítéséről kiadott rendelet függeléké felsorolta azokat az árukat, amelyeket a kereskedő csak bejegyzés mellett szolgáltathat ki. Sok vita merült fel különböző árukkal kapcsolatban arról, hogy azokat bejegyzéssel vagy anélkül lehet-e kiszolgáltatni?

A közellátásügyi miniszter most körrendeletet intézett a törvényhatóságok első tisztviselőihez, amelyben a szükségeslegletti cikkek egyes fajáról ezt a kérdést eldönti.

Az egyes háztartási cikkek közül a körrendelet értelmében az úgynevezett gyógyszappanokat és a habzó borotva krémeket csak a könyvbe való beírással lehet kiszolgáltatni. A gyümölcsből készült konzervek kivételével mindenféle konzerv csak beírással szolgáltatható ki. Ruházati cikkek közül csak beírás mellett szolgáltathatók ki a következők: butorszövet (méteráru), függönyanyag és készfüggöny (csipkészővet, illetve az ebből készült függöny kivételével) szőnyegvédő vászon, szőb-kendő és fejtendő, pörtörő, padlóörölő, csipketörő, konyha- és felmosóruha, fémkelme, impregnált és gumirozott esőköpeny, fűrdőruha és fűrdőköpeny, himzett (kőzi vagy gépi himzésű ruha kivételével) kötött, szőtt áru (harisnya, habtyél, fehérnemű és sifonpamut).

Nem kell vásárlási könyv a szardella paszta, huskivonat (izesítő), leveskocika, hulladékfa (főrgács, kéregfa) vásárlásához.

A ruházati cikkek közül vásárlási könyv nélkül lehet vásárolni a következő árucikkeket: szőnyeg, padlókarpet, pokróc, takaró, falvédő, nagykendő, kézimunka alapanyag (ha kizárólag csak erre a célra használható (előnyomított és előfestett félig kész fonal nélküli és kész kézimunka, géphímzés, csipkészővet és tűll (a női ruhaanyagok kivételével), gépi és kézi csipke, női dísz kendőszövet, műselyemből vagy kashirból, női és férfi sálak (kötött gyapjú áru kivételével), selyem állkendő, linoleum és viaszos vászon, zsák, ponyva, zsák és ponyvaszővet, zsinór és kötélárú, hátizsák, sapka, kalap (a gyapjú fonalból kötött áruk kivételével), fűző, melltartó és haskötő nadrágtartó és harisnyatartó, férfi gallér, nyakkendő, paplan, ágycbetét, matrac, vánkös és dunya, fátöl, mosdókesztyű, fűrdőcipő, kombinált féligkötött, vagy félig szőtt kesztyű.

A körrendelet megállapítja, hogy a könyvbe való bejegyzésnek feltétlenül az áru kiszolgáltatás előtt vagy azzal egyidejűleg kell megtörténni. Az átmeneti távollét alkalmából különvásárlási könyvet csak akkor lehet kiváltani, ha az egyik háztartás legalább két hónapig távol lesz.

**Órája pontos lesz,
ha ékszert, órát
Gyengénél vesz**
Aranyat maqas napi áron veszek
Rákóczi-ut 19.

Letartóztatták Feldmesser Jenő gyárigazgatót aki következetesen mételyezte munkásai lelkét az angol rádió hireivel

Nagyvárad. Saját tud. A „Magyar Lapok” már többször felhívta a figyelmet arra, hogy ebben a városban milyen türethetetlen és féktelen suttogó propaganda, sokszor egyenesen izgatás folyik az angol rádió magyar nyelvű híreivel kapcsolatban. Nem kell külön megemlítenünk azt, hogy ennek a súlyosan elítélendő propagandának hősei valamennyien zsidók, vagy a zsidósággal szoros szemlémi és gazdasági kapcsolatokat fenntartó gyászmagyarok. A város magyar közönsége jól ismeri őket és eddig tehetetlen szorongással nézte garázdálkodásukat.

Szerkesztőségünket többször keresték fel panaszos magyarok többnyire munkások, akik felháborodva beszéltek el, hogy milyen szemérmetlen nyíltsággal és vakmerőséggel taposják lábba legszentebb hazafias érzelmeiket, gúnyolják ki lelkesedésüket zsidó gazdáik és uraik s nekik kiszolgáltattóságukban hallgatniuk kell.

gyeimmal kísérte az angol rádiót, amit hallott, azt sietett közölni munkásaival és többször ki is jelentette, hogy nincs megelégedve a mai helyzettel. Ő ezt a területet egy egészen más nemzet fiainak szánta, mert úgy érzi, hogy akkor neki sokkal jobb dolga lenne.

Véget vet a rendőrség az angol rádió tüntető hallgatásának

Mindezek miatt Feldmesser Jenő ellen most megindult az eljárás. A rendőrség több rendbéli büntéselemény gyanúja miatt letartóztatta hatalmas rádióvevőkészülékét lefoglalta, amint hogy le fogja foglalni mindazokét, akik az angol rádió magyar nyelvű híreinek hallgatásával tüntetni akarnak a magyar érdekek ellen. Mert az angol rádióban, különösen az utóbbi eseményekkel kapcsolatban olyan szövegeket lehetett hallani amelyeknek pusztán hallgatása, a hallgatásnak mások számára is lehetővé tétele legalkalmasabb eszköze a hivatalból üldözendő rémhírtéjesítésnek és nemzetgyaláztatásnak.

Feldmesser még attól sem riadt vissza, hogy a magyar nemzetet nyomdafestéket nem tűrő hangnemben gyalázza.

Feldmesszerek figyelmébe! A „Magyar Lapok” — mint már említettük — többször felhívta a figyelmet arra, hogy Nagyvárad zsidósága milyen leplezetlen módon nyilvánítja ellenséges érzületét a magyar külpolitikával és az egyetemes ma-

gyar érdekekkel szemben. Közismert az a tény is, hogy minden alkalmat felhasználnak arra, hogy gúnyt üzenek lelkesedésünkől és áldozatkészségünkől. Sérlelmek és egymásközötti panaszaik felsorolását is arra használják fel, hogy bizalmatlanságot ébresszenek jövőnk iránt.

Ennek a lehetetlen magatartásnak fő forrása az angol rádió magyar nyelvű híradása. A zsidók viselkedése pedig már régen túlhaladta az állam minden polgárára kötelező udvariasság és tisztesség határát. Ugy élnek, éreznek, beszélnek és viselkednek Magyarországon, mintha a mai helyzet átmeneti állapot lenne, mintha minden jog és előny csak őket illetté meg s a magyar csak megüri lenne saját hazájában.

Feldmesser Jenő letartóztatása figyelmeztetés az összes feldmesszerek, vagyis az egész nagyvárad zsidóság számára: ne feledkezzenek meg arról, hogy Magyarországon élnek és ez a Magyarország Szent István óta keresztény ország. Ennek a Magyarországnak irányát nem a zsidóság nemzetközi érdeke, hanem a magyar nép boldogulása kell, hogy megszabja.

Segítő kézzel az árvíz pusztításai nyomában

Sürgősen rendbe kell hozni a Párizs-patak medrét, míg az árvíz újabb bajt nem csinál

Nagyvárad Saját tud. Gyönyörű szép májusi délután van. Az égen alig úszik egy-két felhő. Könnyű, nyári ruhás lányok sietnek az utcán és itt a belvárosban semmi, de semmi sem emlékeztet arra a zord időre amikor napokon át szakadt az eső s a külvárosok, telepek vályogházai papírvárként omlottak össze a zivatarban megáradt patakok vizétől. Pedig ez az idő nem is volt olyan nagyon régen. Csak Nagyváradon igyekeznek megelégedezni róla.

A budapesti Adamkovics Aladár azonban eszébe tartotta a váradai árvíz hírét és azzal a 10 pengővel, amit lapunkhoz küldött.

példát mutatott azoknak a rómi- és bridge-partiékba feledkező és soha semmi közjótékonyásban részt nem vevő váradiaknak, akiknek kisebb gondjuk is nagyobb annál, hogy hány ház

dől össze a Wasserstrom-telepen vagy a Kálvária-utcán a közelmúltban elvonult vihar alatt?

A budapesti jótékony adományt — mint már jelentettük, — a kálvária-utcai hajléktalanul maradt özvegy Gyemó Lajosnénak juttattuk és ezt a szerény kis összeget két munkatársunk vitte ki tegnap délután a Kálvária-utca 122-es számú ház kárvalótlójának.

Ahol a Párizs-patak rombolásait végezte

A Kálvária-utca vége felé, ahol egyik oldalon a Pece vize kanyarog, másik oldalon pedig kisebb szőlők vannak, állt nemrég özvegy Gyemó Lajosné házikója, a 122. szám alatt. A Párizs-patak, amely 10—20 méterrel beljebb mély mederben fut, itt nagyoi kanyarodik és alig félméternyire van az úttesttől. A patak túlsó oldalán meredek partfal emelkedik, amely áradáskor valósággal rányomhatja a víz tömeget az út felől eső oldalra. Ez okozhatta a szörnyű rombolást is két hét előtt, amelynek szomorú nyomain most is láthatók.

Letört faágak, kimosott cserjék, összezúzott edények, tört deszkadarabok mutatják az árvíz rombolásának helyét.

Es közvetlenül az erősebben épült 120-as ház szomszédságában, az úttest mellett, mint egy nagy sirhalom emelkedik örv. Gyemóné házában romhalmaza, az összelört, sárrágyúrt vályog és a padlás földje. Egy szilvafa körül pedig korhadozó gerendák és deszkák: az egykori ház faalkatrészei.

Ennyi maradt özvegy Gyemóné házából, semmi több. A sirhantszerű romhalmaz körül húsz centiméternyi négyzetben futó árkocska: itt álltak a kis ház falai. Pincét ezen a környéken nem igen ásnak

építés közben, több vályog és téglakellene hozzá.

Özvegy Gyemóné kefévári munkásné néhány év előtt 20.000 (húsz ezer) leiert (kb 6—700 pengő) vette ezt a vályogviskót, kiesi telkével együtt. Hallatlan ár volt már akkor is, de abban az időben fellendült az ingatlanok ára s olcsónak számított ez a házvásár. Ha most újra fel akarja építeni Gyemóné a házat, legalább ezer pengőre volna szüksége, de kérdés, kikerülne-e ebből az összegből? A szerencsétlen munkásné a helyi kulturháza kapott — mint annakidején megirtuk — Szabó János főrend közbenjárására ideiglenes menedéket. Most is itt van, a szomszédok egy kisfiút küldenek el érte, hogy átadhassuk neki az adományt.

Míg rávárunk, szótémünk a Párizs partján. Itt olyan giz-gazos a part, olyan gondozatlan, hogy

a városnak szükségmunkások beállításával már régen hozzá kellett volna kezdeni a partfal feltöltéséhez, illetve a Párizs medrének mélyítéséhez, hogy hasonló áradás meg ne ismétlődhessen.

Ezt a mulasztást sürgősen pótolni kell. Fedezetnek kell lennie, erre is!

Az árvíz nyoma meglátszik a 120-as számú házban is, amely szintén vályogból épült s bent a két szobácska falán derékmagasságban látható, meddig ért ott a kiáradt Párizs-patak vize.

Közben megérkezik Gyemóné, akinek átnyújtjuk Adamkovics adományát, amelyet könnyes szemmel köszön meg.

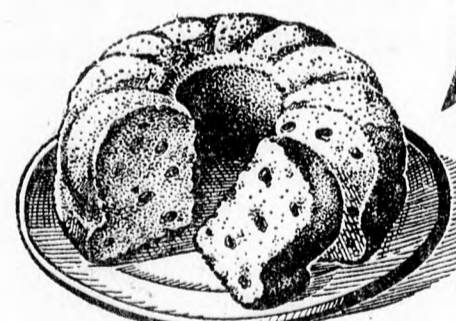
Felettünk lassan alkonyodik, az ég holtan rózsaszín felhők úsznak. Felnézünk a jó égre és arra gondolok, a jó ég tudja csak, mikor lesz a szegény kefévári munkásasszonynak megint egy olyan pici hajléka, mint amelyet rombadöntött a Párizs patak szennyes vize? (h. ö.)

Feldmesser úr és a londoni „frontharcos testvér”

A rendőrség most nyomára jött egy ilyen propaganda-fészeknek és erélyes kézzel igyekszik rendet teremteni az egész vonalon. Munkatársunk értesülései szerint a Klotild Vegyipari Rt. tulajdonosa, Feldmesser Jenő gyárigazgató az angol rádió magyar nyelvű hírszolgálatának segítségével akarta elhinteni munkásai között a kormánv, az ország és a tengely elleni gyűlölet magját. Többször lehetővé tette munkásainak, hogy hallgassák meg az ő rádióján a Londonba emigrált „frontharcos testvérünk” lázító.

hazánk első férjét sem kimélő, gyűlölettől izzó szavait. Feldmesser igazgató azonban nem elégedett meg a való tényekkel sem, hanem úgy állította be munkásai előtt a hallottakat, hogy azokat a magyar rádió sugározza és a munkások a magyar rádióból hozzák szöveget intező „frontharcos bajtárs” szavait hallják.

Feldmesser hónapok óta éber fi-

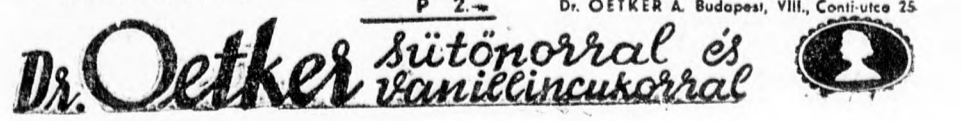

Pünkösdre süssünk Kuglófot!

A vajat habosra keverjük, lassan ként hozzáadjuk a cukrot, tojást, citromot és a kevés tejjel elkevert krémport. A sütőporral vegyített lisztet megszitáljuk és felváltva tejjel hozzákeverjük, míg a liszt és tej elfogyott. Csak annyi tejet használjunk, hogy a tészta nehezen szakadva essen a kanálról. A tisztított mazsolát a végén könnyedén keverjük a tésztába. Zsirozott mázzal zsával kihintett formában sütjük.

- Hozzávalók:
- 12 deka vaj..... —18
  - 15 deka cukor..... —26
  - 2 tojás..... —04
  - 1/2 citrom leve és reszelt héja..... —12
  - 1 csomag Dr. Oetker vaníliakrémpor..... —11
  - kb. 1/2 liter tej..... —28
  - 45 deka liszt..... —12
  - 1 csomag Dr. Oetker sütőpor..... —36
  - 12 deka mazsola..... —

Idősebb receptkönyvet kívánságra ingyen küld: Dr. OETKER A. Budapest, VIII., Conif-utca 25

Dr. Oetker sütőporral és vaníliacukorral

A hadigondozottak gondjai és az újságolvasó közönség

Írta: Dr Bérczi Endre

III.

A törvény szerint a muzeumok, könyvtárak, államilag támogatott színházak is más a közönség használatára rendelt helyek jegyszedői, teremőri, altiszti állásai kizárólag hadirokkantakkal tölthető be. Vonatkozik ez a törvényhatóságokra is, ahol is még a vásárok jegyszedői, felügyelői állásai és a fürdői alkalmazottakat is kizárólag hadirokkantak lehetnek, ha megüri egy ilyen állás.

Az államilag támogatott vállalatoknál a törvényhatósági üzemeknél a legalább 20 munkást foglalkoztató bármely üzemenél, ipari vagy kereskedelmi vállalatnál, a mozgó színházaknál, az 1000 katasztrális holdat meghaladó nagyobb birtoknál, az összes új alkalmazottak — tisztviselők, munkások 10 százalékának hadigondozottak — kell lenniük. Közalkalmaztatásoknál előnyben részesülnek. Benzinkutak, mezőéri állások, nagy részben számukra vannak fenntartva. Mozgósínházi és trafikengedélyeknek elsőbbségi joguk van és az egyedárusítási joguk legalább 50 százalékát hadirokkantnak kell kiadni. Az állami szállításoknál előnyben részesülnek zsibáros és utcai árusítási engedélyek 50 százaléka az övék. Fagylaltárus csak hadirokkant lehet. Az iparigazolvánnyal rendelkező hadigondozottak helyfoglalási joga kedvéért a városok szabályrendeleteik megváltoztatására vannak kötelezve. E rendelkezések szabotálása súlyosan büntetettik.

Budapestben már 1934-ben az utcai árusok 64 százaléka hadigondozott volt. A törvény rendelkezéseim tulmónon Budapest városa az összes megüresedett állásokat elsősorban hadigondozottal töltötte és tölti be. A Csónkaországban az emberek vérebe ment át a törvény és a városok egymást licitálják tul, a hadigondozottakkal szembeni nemes igyekezetben.

Igy papíron tehát a váradi hadigondozottak helyzete hegyen-völgyön lakodalomnak látszik a sok jog biztosában. Valójában pedig siralmas.

Ha csak Nagyvárad városa és üzemel eleget tettek volna a törvény rendelkezéseinek, nem volna ma ellátatlan hadigondozott.

Hisz minden állás új nálunk, 1940 szeptembere óta. De mikor ezeket az állásokat betöltötték, úgy a Közintézmények, mint a magánvállalatok. Váradon még nem volt hadigondozott. 1940. december végén kezdődtek csak meg a felülvizsgálatok, melyek ez év április havában fejeződtek csak be. S addigra betöltötték minden állást. De máig sincs egy állás sem véglegesen betöltve és a törvényhatóságoknak módot kell találniuk, hogy a rokkant törvény szellemét és betűjét végrehajtsák.

Jogaikat a hadigondozottak sem ismerik és tehetetlenül állanak az ismeretlen rendeletek utvesztőiben. A hathatós hatósági támogatás még hiányzik. Hisz ki ért rá a közigazgatás újjászervezésének lélekölő és lazac munkájában részletügyekkel foglalkozni.

A csónkaországnak hét nyugalmas éve volt a rokkanttörvény végrehajtására. Nekünk egy világot rengető háboru ezer égető problémáját hozta a felszabadulás. Az idő sem volt eddig elegendő a tisztviselői kar teljes be-

szervezésére és begyakorlására.

Minden elismerésünk a magyar kir. postáé, amely az új állások betöltésénél a legnagyobb jóindulattal alkalmazta a törvényt. Kénjük és várjuk, hogy a törvényhatóságok is alkalmazásuk, tulesve a kezdet nehézségein.

Mert nálunk a közszállítási előnyöknek az iparos hadigondozott hasznát nem veheti. Hisz koldus szinte mind és most szaladgál az ipar jogositványaihoz szükséges irataiért és annyi kölcsönért, amivel iparát megkezdhesse. Mikor az utcai árusításra hívtuk fel a hadirokkantak figyelmét, fásult közönnnyel állottak félre azzal, hogy olyan szegények, hogy az árusításhoz szükséges berendezések megszerzése is elérhetetlen álom.

Azután kevés rokkant bírja már a fagyaltos kocsi napestig tolni és ez az ipar csak annak hozhat megélhetést, aki tudja a fagyalt készítést és erre jogosult. De nem a kocsiútoló utcai árusnak. Hisz az egész idény 4-5 hónapos, azután miből éljen? A vállalatoknál, közintézményeknél betöltendő legszerényebb munkára annál több jelentkező volna. De még kocsimosónak se tudunk bejuttatni a villamosműhöz hadigondozottat. Minden munkahely foglalt volt már joguk megnyitakor, jobb, fiatalabb munkaerővel. Azután sok munkára nem vállalkozhatik ma már erejegyengülten az 50-60 év közötti hadigondozott, amire a törvény a kottászor örömmel vállalkozott volna.

Ime ezek nagyjából azok az okok, amelyek hadigondozottak ügyeinek elintézését késleltetik.

A Honsz helyi szerve most állítja össze tagjainak a személyi és vagyoni adatait, lajstromozza kívánságukat, munkabírásukat és képzettségüket. Ez

Légoltalmi közlemények

A Légoltalmi Liga nagyvárad-i csoportja közli:

Egy hét óta az egész város területén folyik a Légoltalmi Liga alapvető szervező munkája. A közelmúltban kiképzett oktatók vezetésével és irányításuk mellett számos diák végez dícséretre méltó hazafias munkát. Megállapítják az önálló házakat és házcsoportokat, a házak légoltalmi létszámát és a házakban vagy házcsoportban lakók közül a háztulajdonos ajánlása alapján házilégoltalmi őrség parancsnokokat és helyetteseket jelölnek ki.

Sajnálattal kell megemlíteni, hogy ezen fáradságos, önzetlenül végzett nehéz munka közben az oktatók és a diákok nem egyszer találkoznak a közönség részéről nemcsak közönnnyel, de sokszor ellenszennvel, rosszindulattal is.

Szinte érthetetlen ez a közönnny. ellenszenn, rosszindulat a mai időkben. hiszen majdnem mindenki olvas újságot, hallgat rádiót, lát képeslapokat és lát filmhíradót, amelyekből meggyőződhet arról, hogy nem igazságtétel, vagy mese a légitámadások okozta pusztítás, rombolás, halálos, súlyos és könnyebb sérülések, melyeknek a polgári lakosság háboru alatt egytől-egyik ki van téve az egynapos cseccsemő éppúgy, mint a halálos ágyán fekvő öreg, tehetetlen beteg és mint az

Nagyvárad legkellemesebb nyárihelyisége

Olcsó konyha

„Mátyás”

Legjobb borok

söröző és étterem

Szilágyi Dezső utca 5

Minden péntek halászlé és turóscsusza

Dél előttként villás-

reggeli sörözéssel.

Jazz és cigányzene Kozák Arpád vezetésével.

adatok birtokában teszi meg sürgősen a lépéseket, hogy a hadigondozottak törvényes joga ne maradjon írott malaszt.

Tisztelettel kérjük a hatóságokat, ne tekintsék jogos törvényes kéréseinket zaklatásnak. Nyujtsanak nekünk segítő kezét, nem csak azért, mert ez kötelességük, hanem ezen tulmenően is „gaz magyar” szívével, mely a miutat megbecsülve, építi a jövőndőt.

Kérjük a társadalmat, ne a mostani koldust lássa az elesett rokkantban, hanem az érte vért hullató harcos katonát. Ki testi kinjain kívül 25 éve hordja a nyomorékság gyöttrő gazdasági és erkölcsi koloncát és joggal varog napjaira tisztas kenyeret.

Kérjük a fiatal harcos magyarokat, fiainkat és leányainkat, becsüljék meg az értük szenvedett apákat s anyákat, hogy tisztelettel és szeretettel emlékezhessenek majd az ő fiaik az ő harcaikra.

Ma kicsi már a hadigondozottak száma és nem vagyunk már kicsiny, rab ország.

Hisszük és reméljük, hogy a rokkant törvényt nálunk is haladéktalanul végrehajtsák. Hisszük és reméljük, hogy rövidesen elérjék célját az a mozgalom, amely a rokkant törvény reformjával minden hadigondozott tisztességes kenyeret biztosítani fogja.

Kérjük a sajtót álljon mellettünk továbbra harcainkban. Köszönjük, hogy mellettünk állott eddig is megmozdulásunk elő napja óta.

életerős fiatal.

Észszerű tehát e veszedelmek ellen védekezni annak, aki félti és megakarja óvni a saját, gyermekei, családjá, magyar testvérei életét és vagyont. Tehát a légitámadások elleni védekezés mindenkinek a saját jól felfogott érdeke. ezen tulmenőleg pedig hazafias kötelessége mindenkinek a magyar élet és vagyon megmentése. Akikben pedig ezen érzések, sajnós, hiányosnak látszanak, azokat a honvédelmi törvény és rendeletek fogják kényszeríteni jobb belátásra.

Téves az a felfogás, hogy „elmult a légvédelmi készütség, minek most a légoltalom”. A légoltalmat megszervezni csak békében lehet, a honi légvédelem készütség, melynek tartama alatt bármikor érheti az országot ellenséges repülőtámadás, nem alkalmas arra, hogy a közönséget a szükséges tudnivalókra kioktassuk, nem alkalmas arra, hogy az elrendeit és szükséges felszereléseket beszerezzük, mert mindezekhez akkor már nincs idő.

Sosem tudhatjuk, mikor lesz szükség a légoltalomra! Ki számított ugyan a szerb repülőtámadásokra? S hogy e repülőtámadások kárai a legminimálisabbak voltak, az egyedül a jól megszervezett légvédelemnek és légoltalomnak volt köszönhető.

Értsük meg hát, hogy drága minden perc és értsük meg, hogy a légoltalom törvényben megszabott kötelessége férfinek, nőnek egyaránt 14-70 éves korig. Ami tehát a légoltalom terén történik, az a honvédelmi miniszteri rendeletek értelmében történik az ezen feladatok elvégzésére hivatott Légoltalmi Liga irányítása és vezetésével.

Elvárjuk tehát minden magyar embertől és mindenkitől, aki a magyar kenyeret eszi, hogy a légoltalmat komolyan vegye, a közölt rendeleteknek, utasításoknak mindenkor lelkiismeretes pontossággal és felelősségének tudatában tegyen eleget, támogassa a Légoltalmi Ligát úgy erkölcsileg, mint anyagilag azáltal, hogy a Légoltalmi Liga tagjai sorába belép. A szegényebek fillérjei éppen olyan értékesek e nemzetmentő, hazafias célra, mint a vagyonosabbak pengői. Elvárjuk azt is, hogy a házparancsnokok és helyettesek jelölésénél a tanultabbak, vezetésre hivatottabbak jelentkezzenek, illetve ezeket ajánlja a háztulajdonos, nehogy a ház, házcsoportban lakó életé és vagyonbiztonsága egy esetleges háboru, illetve légitámadás alatt megbizhatatlan, vagy vezetésre nem alkalmas egyén kezében legyen.

A ház, házcsoportok megszervezése után, kezdetét veszi a házparancsnokok és helyetteseik kiképzése, melyet a Légoltalmi Liga oktatói tanfolyamok keretében fognak végezni. A kiképzett ház légo őrség parancsnokok és helyettesek pedig a házban, vagy házcsoportban lakó összes személyeket ki fogják képezni, illetve kötelességeikről és magatartásukról fel fogják világosítani.

Reméljük, hogy ezek a kiképzések alkalmat fognak nyújtani arra, hogy mindenki megértse és magáévá tegye a légoltalom szükségességét és fontosságát és az előirt rendeleteknek zugalódás nélkül magyar hazaszeretettel és áldozatkészséggel tegyen mindenképpen eleget.

Félix- és Püspök-fürdő távbeszélő vonalát rövidesen bekapcsolják a nagyvárad-i, közvetlen forgalomba

Nagyvárad. Saját tud. A Püspök- és Félix fürdő igazgatósága arra kérte a Kereskedelmi Csarnokot, eszközölje ki a postaigazgatóságnál, hogy a két fürdő távbeszélő vonalát kapcsolják be a nagyvárad-i, közvetlen telefon-forgalomba. A Csarnok vezetősége ennek megfelelően tárgyalásokat folytatott Erdélyi postaigazgatóval, aki készségeggel megígérte, hogy megteszi a szükséges lépéseket a kérelmi teljesítése érdekében. Meg is tette erre vonatkozólag az előterjesztést és a lehető legrövidebb időn belül megtrótenik a két fürdő telefon-vonalának a közvetlen forgalomba való bekapcsolása, ami nagy előnyt jelent Nagyvárad közönségének és kereskedőtársadalmának.

Krétából és Észak-Afrikából egyaránt visszavonulást jelent az angol főhadiszállás

Egyiptomban folytatják előnyomulásukat a német csapatok. — Londonban némi csalódást keltett Roosevelt beszéde

Kairóból jelentik: (Reuter.) A központi angol főhadiszállás hivatalosan közli a krétai harcokról: A légiúton érkezett újabb csapatokkal megerősített és egyre erősebbé vált légitámadásokkal támogatott német csapatok újból több kemény támadást intéztek canaei csapataink ellen. Bár haderőink továbbra is rendkívül elszántan harcolnak, kénytelenek voltak megint hátrább vonulni előnyösebb hadállásokba.

A libiai fronton Tolruknál semmi változás. Az ellenség túlsúlyának nyomására csapataink visszavonultak a Helfaya-szorósból.

Londonból jelentik: (Reuter.) Illérek londoni körökből származó értesülések szerint a krétai helyzet a legutolsó 24 óra alatt, nem javult. Malemi környékén, valamint Caneánál és a Suda-öböl körül a helyzet kétségtelenül bizonytalan. Bizonyos javulások észlelhetők Rethimonál, azonban Heraclionnál a németek újabb ejtőernyős csapatokat szállítottak földre. Ezen a helyen a helyzet általában nem kedvező. A krétai angol csapatok megerősítése folyamatosan van. Egyiptomban az ellenséges csapatok tüzéség segítségével nyomulnak előre. Sollum környékén az angol csapatok az előzően általuk használt terepre vonultak vissza. Úgy tudják, hogy Sollum jelenleg ellenséges kézben van.

ÚJABB ANGOL HAJÓPUSZTULÁSOK RÓL SZAMOL BE A NÉMET HADI JELENTÉS

Berlinből jelentik: (NTI.) A véderőfőparancsnokság közli: A Bizmarek csatahajó Lindemann sorhajóhadnaggyal és hős legénységével május 27-én délelőtt a sokszoros túlerővel szemben, híven Lütjens tengernagy hajóhadfőnök utolsó tüzéretéhez, lengő zászlóval merült el. — Kréta szigetén a hadműveletek jól haladnak.

A német csapatok kedden megtör-

ték az ellenség támadását és visszaverték állásaikba, elfoglalva Caneát. A foglyok között van a sziget görög tengerészeti parancsnoka.

Harcirajok szétgrasztottak több gyülekező angol csapatot, nagy veszteséget okozva a hátráló ellenségnek. Zuhanóbombázóink meggyújtották az ellenség kísérleteit.

Suda öbölben elsüllyesztünk négy összesen 54.000 tonnát kitevő ellenséges hajót. Két másikat súlyosan megrongáltunk.

Szállító rajaink újabb erősítéseket szállítanak a szigetre. Krétától délre egy nagy cirkáló és egy romboló telibe találtunk. Észak-Afrikában német és olasz csapatok elfoglalták Helfayát. Több harciesszaktól zsákmányoltunk. Az ellenség nagy veszteséget szenvedett. A mi veszteségünk jelentéktelen.

Gyujtogatnak az arab fölkelők Palesztinában

Vichy (NTI.) Az OFI jelenti Beiruthból, hogy Kailani miniszterelnök a különböző arcvonalak meglátogatása után visszatért Bagdadba. Kijelentette, hogy benyomásaival megvan elégedve.

Damaszkuszól jelentik: (NTI.) Az iraki hadijelentés szerint a nyugati arcvonalon a helyzet nem változott. A hadműveletek tüzéségi tűzre szorítóznak. Habbaniyahnál az ellenséget szétszórta. A déli arcvonalon az irreguláris nemzeti csapatok tovább támadják az ellenséges csapatokat, nagy veszteségeket okozva. A légi erő felderítő repüléseket végzett az ellenséges állások felett. Az ellenséges légierő támadását intézett egy északirországi repülőter ellen. Kárt nem okoztak.

Rómából jelentik: (MTI.) Beiruthból érkezett jelentések szerint, arab felkelők egyik csoportja Észak-

Anglia körüli tengeren elpusztítottunk három teherhajót 17.000 tonnával. Egy másik hajót komoly találat ért.

A légierő támadást intézett Délnyugat és Dél-Anglia partján, valamint a Temze torkolatában lévő kikötők ellen.

Az ellenség szerdára virradó éjjel csekély számú bombát dobott le Nyugat-Németországban, főleg Kölnre. A bombák lakónegyedekre estek. A polgári lakosságnak néhány halottja és sebesültje van.

Berlinből jelentik: (NTI.) A véderőfőparancsnokságnak tudomására jutott, hogy a Krétára leszálló ejtőernyősök közül sokkal a nemzetközi jog megsértésével jártak el. Erről — hangsúlyoztatják — rövidesen nyilatkozní fogunk. Egyelőre pontosabb közléseket nem tettek.

Palesztinában, angol táborokban különböző erőszakos cselekményeket hajtott végre. Néhány köolajtelepet is felgyújtottak. Az angolok háromnapos határidőt adtak egy falunak, hogy szolgáltatassák ki a tetteseket, ellenkező esetben a falut kiüritik és levegőbe repítik. Jelentések érkeztek arról, hogy máshol is felgyújtottak köolajraktárakat.

Vichyből jelentik: (NTI.) Szíriai beduin vezetőkkel álló küldöttség bejelentette az illetékes francia közigazgatási tisztviselőknél, hogy hajlandók harcolni Szíria és Irak szolgálatában.

ROOSEVELT, A BÉKE ELSŐ SZÁMÚ ELLENSÉGE

Rómából jelentik: (MTI.) A Messagero Roosevelt beszédével kapcsolatban azt írja, hogy a beszéd nem jelent észrevehető változást. A be-

széd tengelyellenes jellege nem új dolog. Az amerikai háborus izgatók számára minden ürügy jó, ha az Egyesült Államok közvéleményét ellenünk megmozgassák. Mi jól ismerjük Rooseveltnek és kormánya tagjainak irántunk táplált érzelmeit. Amerika jól tudja, hogy bennünket egy hadsereg sem verhet meg.

Berlinből jelentik: (MTI.) Roosevelt beszédének egyetlen pontja sem keltett meglepetést Berlinben. Roosevelt nem tért el ismeretes érvelésétől, amely szerint Németország világalomra törekszik.

A Wilhelmstrassen általában rámutatnak arra, hogy Roosevelt beszédében aligha találhatnánk újat.

Stockholmból jelentik: (NTI.) Az Afonbladed londoni különtudósítójának jelentése szerint Roosevelt beszéde bizonyos csalódást keltett. Londonban erős volt az a kívánság, hogy az Egyesült Államok lépjen be a háborúba. A beszéd ezirányban nem felelt meg az angol várakozásnak. A továbbiakban azt jelenti a tudósító, hogy a hivatalos körök állásfoglalása szerdán reggel tapogatózó, azaz bizonytalan volt.

Madridből jelentik: (NTI.) A Pueblo című lap megállapítása szerint Roosevelt a szociáldemokrata igazságot védelmezi. A lap Rooseveltet a béke elsőszámu ellenségének mondja, s megállapítja, hogy Roosevelt imperialistább, mint az angolok. Az elnök büne, ha tovább tart a vérontás Európában.

AMERIKA NÉPENEK 80 SZAZALEKA MA IS BÉKEPARTI

Newyorkból jelentik: (NTI.) Különböző képviselők és szenátorok már megjegyzéseket tettek Roosevelt beszédéhez. Bloom, a képviselőház külpolitikai bizottságának elnöke, olyan irányú nyilatkozatot tett, hogy Roosevelt a semlegeségi törvény szellemében cselekedett, amikor a tengerek szabadságát hangoztatta.

Tinkham köztársasági képviselő ezzel szemben azt a felfogást hangoztatta, hogy

Roosevelt valószínűen felismerte, hogy az Egyesült Államok nagy többsége a hadbalépés ellen foglalt állást.

Rendkívül nyugtalanítók Rooseveltnek azok a nyilatkozatai, amelyek az Azori-szigetek, Zöldfoki-szigetek és Dakar elfoglalását célozták.

A köztársasági Fish kijelentette, hogy az elnöknek a célja az volt, hogy

Éltőerőnyősök

ELINDULNAK...

LEUGRANAK...

Kréta szigetén

ÉS HARGOLNAK

Belvárosi mozgóban
A pesti CORSO, DECSI, OMNIA bemutató
mozgókkal egyidőben!
Hunyadi S. remekműve! Pazar felvételek!
Művészi rendezés!
Havas nap sütés
Tolnay K., Turay I., Makay M., Csontos,
Mály G., Perényi L.

Telf. 13-51. Korona Filmszínház Kossuth u. 1
Kiváló kettős műsor
ZANZIBÁR
az idei évad legizgalmasabb dzsungelfilmje és
Mexikó hiénái
a legbravurosa b cowboyfilm
Ken Maynard-al.

Apollo filmszínházban
A szezon legkiemelkedőbb filmalkotása!
A magyar filmgyártás legújabb diadala!
ANDRÁS
Páger, Csontos és Bordy Bella felejthetetlen
alakítása.
Előadások kezdete: 5, 7 és 9 órakor.

a háborús hisztériát növelje és meg-
rörje az amerikai nép 80 százalékának
kívánságát:

a háborútól való távolmaradást.
Newyorkból jelentik: (NTI.) Ve-
zető személyiségek újabb nyilatkozat-
ot tettek Roosevelt beszédével kap-
csolatban. Cline kijelentette, hogy a
helyzet gyakorlatilag változatlan. A
szükségállapot mögött az a kívánság
rejlik, hogy meggyorsítsák a fegy-
verkezést. Taft szerint Roosevelt
ugyanazt a politikát hirdeti, amelyet
a megsegítés törvényének elfogadása
óta követ. Thomas szociális vezető
hansulyozza, hogy az elnök nem vé-
delmezi, hanem veszélezteti a de-
mokráciát, mert saját magát tekinti
bíróknak, annak megállapítására, hogy
mikor érezze magát Amerika megtá-
madottnak.

Newyorkból jelentik: (NTI.) A Galup
közvéleménykutató intézet legutóbbi
szavazásakor 80 százalék szavazott a
háboru ellen és 20 százalék foglalt ál-
lást a háboru mellett.

Damaszkuszól jelentik: (NTI.) Bag-
dadból közlik, hogy május 29-ére be-
hívták az iraki tartalékos tiszteket és
altiszteket.

Kinevezések a nagyváradai törvényszé- ken és táblán

Budapestről jelentik: (MTI.) Az
igazságügyminiszter Kádár Gézát a
nagyváradai királyi törvényszékhez
bírósi titkárrá, Tóth Zoltánt a
nagyváradai törvényszékhez aljegyző-
vé, Bara Lajos Árpádot és Németh
Zoltánt a nagyváradai ítélőtábla kerü-
letébe ideiglenes minőségű bírósi
joggyakornokká, Fülöp (Filep) La-
jost az édesdi járásbíróvához a IX.
fizetési osztályban telegkönyvezet-
vé, Szedlacek Lászlót a nagyváradai
kir. járásbíróvához a X. fizetési osz-
tályba, telegkönyvezetvé, Paunzku
Györgynét a nagyváradai királyi tör-
vényszékhez irodai főtisztvé, Kiss Jó-
zsefet az érmihályfalvai királyi já-
rásbíróvához irodatisztvé, Kolok
Pált nagyváradai törvényszéki irodai
segéd tisztvé, Bartha Károlyt a nagy-
váradai törvényszékhez segédhivatali
gyakornokká, Kabai Károlyt a nagy-
váradai járásbíróvához, Bogos Már-
tont a nagyváradai ítélőtáblához és
Bíró Lajost a nagyváradai királyi tör-
vényszékhez elsőosztályú altisztekké
kinevezte.

Frenczel Sándor

tükör és üvegsziszolda

Tábla-üveg nagy raktár
Képkerepezés

Falburkoló üvegcsempék
gyári lerakata

Nagyvárad, Szt. János u. 44-48.

Telefon: 19-13

GAZDASÁGI ÉLET

Hogyan történik a nyári cipők felszabadítása?

Junius 8-ig be kell jelenteni a készleteket

Budapestről jelentik: Egyes nap-
lapokban közlemények jelentek meg
miszerint a közellátási miniszter több
cipőfajtát felszabadít a zár alól. Eb-
ből a vásárló közönség azt a kövel-
keztetést vonta le, hogy mindenféle
nyári cipő forgalma már fel is sza-
badult és ilyen cipőkért megostrom-
olják a kereskedőket. A Magyar Ci-
pőkereskedők Országos Egyesülete té-
vedések elkerülése céljából közli, hogy
valóban meg van az elhatározás ar-

ra, hogy a közellátási minisztérium
egyes cipőfajtákat felszabadít. Előző-
leg azonban a cipőkereskedőknek a
május 31-iki állapotot alapul véve be-
 kell jelenteni felszabadításra váró
készleteiket, mégpedig junius 8-ig.
Csak a bejelentések megtörténte után
dönt a közellátási minisztérium. Az
újabb cipőfajták felszabadítása tehát
junius közepére várható és csak ak-
kor lesz ismeretes az is, hogy a mi-
nisztérium milyen cipőket szabadít
fel a zár alól.

Az Erdélyi Gazdasági Tanács a konverziós ügyek rendezését sürgeti

Kolozsvárról jelentik: Az Erdély-
részi Gazdasági Tanács ismételt fel-
terjesztéseket intézett a konverziós
követelések erdélyrészi kérdéseinek
rendezése érdekében a kormány ille-
telkes tényezőihez, mert a jelenlegi
helyzet számos vonatkozásban béli-
tőlag hat a mezőgazdaság hitel-életére.
Ebből a szempontból elsősorban az
volna kívánatos, hogy a konverzió-
val kapcsolatos telegkönyvi feljegy-
zések terén olyan intézkedések tör-
ténjenek, amelyek megfelelő módon
lehetővé tennék, hogy a konverziós
mezőgazdasági adások a termelés-
fejlesztése érdekében hitelekhez jut-
hassanak, anélkül azonban, hogy
emiat a konverziós hitelezőket bár-
mily vonatkozásban károsodás érné.

Miután a konverzió feljegyzések
ügyének rendezése céljából számos
gazdasági vezetőintézmény különbö-
ző javaslatokat dolgozott ki, amelyek
egységesítése a kérdés mielőbbi meg-
apálygató elintézése érdekében kívá-
natosnak látszik, az Erdélyrészi Gaz-
dasági Tanács elhatározta, hogy a
telegkönyvi feljegyzések ügyében eg-
séges eljárás mielőbbi kialakítását
szorgalmazza. Ilyen egységes terv lé-
nyege az lenne, hogy záros határidőt
tűznének ki a visszatért területeken
lévő összes konverziós követelések
feljegyzésére.

A bejelentett követeléseket aztán
nyilvántartásba vennék és ezt köve-
tőleg rendes módon terhelnék meg
a még ki nem egyenlített konverziós
követelésekkel az ingatlanok meg-
felelő telegkönyvi lapját. Ily módon
a konverziós követelésekkel terhelt
ingatlanoknak nem csak a forgalma
szabadulna fel, de annak lehetősége
is, hogy az ingatlanokat újabb hitel-
ügyletekkel kapcsolatban felhasznál-
ni lehessen. Egy áttekinthető nyilvántar-
tás összeállítása egyszersmindkor-
ra tisztázná a jelenleg még feljegy-
zéseként szereplő, de ténylegesen már
kiegyenlített nyert követelések bo-
nyolult kérdéseit is.

Az Erdélyrészi Gazdasági Tanács
egyebként a telegkönyvi feljegyzések
kérdésén kívül, — amelyek rendezé-
sét feltétlenül szükségesnek tartja, —
annak az általános véleményének
adott kifejezést, hogy a konverzió in-
tézmenyére való visszatérésre semmi-
féle ok fennforgását nem látja.

Külön bizottság fogja ellenőrizni az alkalmazottak munkaviszonyát Szatmáron

Kolozsvárról jelentik: Az iparügyi
minisztérium bizottságot állított fel,
amelynek az a feladata, hogy Szat-
márnémeti város területén az ipar,
kereskedelem, bányászat és kohászat
egész körére kiterjedő hatáskörrel az
alkalmazottak (ide nem értve a tisztvi-
selőket) munkaviszonyát ellenőrizze.
A bizottság tagjai: Szabó József városi
aljegyző elnök, Bottyán János városi
tisztségviselő elnökhelyettes, munkaadó
tagok: Szücs Kálmán, Roth Béla, Háj-
tájer Pál, munkavállaló tagok: Székely
György, Szabó István, Dam János.

A ruházati cikkek javítását nem kell a vásárlási könyvbe bevezetni

A közellátási minisztérium leiratot
intézett a polgármesterhez és községi
előljárási bizottságokhoz, amelyben részletes
utasításokat ad a fogyasztó vásárlási
könyvecskével kapcsolatban. A leirat
többek között úgy intézkedik, hogy a
ruházati cikkek javítása és a használt
ruházati cikkek kiszolgálása a vásár-
lási könyvbe való bejegyzés nélkül
történik.

Pünkösdi kirándulásra filmet
Major Vilmátó!
vegyen!
Nagy Sándor utca 1 sz.

Biharvármegye alispánjától
10.374—1941. szám.

Tárgy. Biharvármegye tör-
vényhatóságánál díj
és díjtalan vármegyei
közigazgatási gyakornoki állások
betöltése.

Pályázati hirdetmény

Bihar vármegye törvényhatóságánál
a normál létszám keretében megüre-
sedett 2 díjas és 8 díjtalan vármegyei
közigazgatási gyakornoki állásra a
V. Ü. Sz. 2. §-a értelmében országos
pályázatot hirdetek.

A szóbanlévő állásoknál megkívánt
elméleti képesítést az 1929. évi XXX.
t.-c. 65. §-ának (1) bekezdése írja elő.
Felhívom mindazokat, akik az ál-
lásra pályázni óhajtanak, hogy pá-
lyázati kérelmüket „Méltóságos dr.
Cziffra Kálmán urhoz, Bihar vármegye
főispánjához” címezve 1941. évi
junius hó 21. napjának déli 12 órá-
jáig hozzám nyújtsák be.

Később beérkező kérvényeket figye-
lembe nem fogom venni.

A közszolgálatban állók pályázati
kérelmüket a szolgálati út betartásával
kötelesek beadni.

A pályázati kérelemhez a követke-
ző okmányokat kell csatolni:

1. A pályázó születési anyakönyvi
kivonatát; szüleinek házassági és szü-
letési anyakönyvi kivonatát.
  2. A 7720—1939. M. E. számú ren-
delet 3. §-a alapján nyilatkozatot ar-
ról, hogy a pályázó nem esik az 1939.
évi IV. t.-c. hatálya alá.
  3. Magyar állampolgárságot igazoló
okiratot, vagy annak hiányában
olyan bizonyítványokat, amelyek a magyar
állampolgárságot valószínűsítik.
  4. Erkölcsei bizonyítványt.
  5. Egyetemi (jogakadémiai) lecke-
könyvet.
  6. Az 1929. évi XXX. t.-c. 65. §-ában
előírt elméleti képesítést igazoló jog-
vagy államtudori oklevelet.
  7. Életrajzát.
  8. A már alkalmazásban lévők szol-
gálati bizonyítványukat.
  9. Esetleges katonai szolgálat iga-
zolását.
  10. Közszolgálatra egészségügyi
szempontból való alkalmasságot iga-
zoló új keletű tisztiorvosi bizonyít-
ványt.
- Az állást a vármegye főispánja ki-
nevezés útján tölti be
Nagyvárad, 1941. május hó 23-án.
Dr. vitéz **Nadányi János**
alispán.

Nagyvárad thj. város Közélemezési

Hivatal felhívja az alant felsorolt ke-
reskedőket és intézményeket, hogy fo-
lyó hó 30-án pénteken délelőtt 8—12
óraig jelentkezzenek az általuk igé-
nyelt könyvek átvétele végett a Ke-
reskedelmi Csarnok épületében, J. em.:
Kokes Jánosné, Wurst utóda, Mátyás
király uti Hangya, Mille Árpád, Tré-
bics Farkas, Deutsch Emilia, Papp
Mihályné, Mezei János, Horváth Gá-
bor, Altmann Mór, Teorán János,
Ádámszky Sándor, Kristóf Gábor, Sza-
bó János, Füstös Andor, Nagy Erzsé-
bet, Novák István. Pénzügyőrség, rend-
őrtanasztály.

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD.
 SZILAGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZAM.

ELŐFIZETESI ARAK: Egész évre 30,
 félévre 15, egy óra 2.50 pengő
 Egyes szám ára 10 fillér

Telefon: 12.27.

Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.

Kéziratokat nem örzünk meg és nem
 adunk vissza

PÜNKÖSDI SZENTSÉGIMÁDÁS NAGYVÁRADON. A várad Kapucinus templomban pünkösdi vasárnapján, pünkösdi hétfőjén és keddjén negyvenórás szentségimádás lesz, amelyen pünkösdi vasárnapján délelőtt 10 órakor nagymisést tart dr. *Schriffert* Béla apostoli kormányzó helynök. A szentségimádás lesz, amelyen pünkösdi vasárnapján délelőtt 10 órakor nagymisést tart dr. *Némethy* Gyula prélátus-kanonok, a szentségimádás dr. *Hanzely* Lajos püspöki titkár mondja. Délután 6 órakor P. *Somhegyi* Veremund kapucinus atya mond szentségimádást. Pünkösdi hétfőn délelőtt 10 órakor nagymisést mond dr. *Némethy* Gyula prélátus-kanonok, a szentségimádás dr. *Hanzely* Lajos püspöki titkár mondja. Délután 6 órakor P. *Somhegyi* Veremund kapucinus atya mond szentségimádást. Pünkösdi keddjén a délelőtt 10 órai nagymisést dr. *Lestyán* Endre prélátus kanonok tartja. Délután 6 órakor pedig P. *Somhegyi* Veremund mond szentségimádást.

HÓMAN BALINT BESZTERCÉN ÉS DÉSEN. Budapestről jelenti a MTI: A kultuszminiszter szerdán reggel Bethlenből, ahol az éjszakát töltötte, Besztercére utazott. A délelőtt folyamán megtekintette a város kulturális intézményeit. Azután meg látogatta az evangélikus főesperest. Délután a miniszter a főispánnal együtt, a Lél motorossal Déserre utazott. Itt megtekintette a város iskoláit és kulturális intézményeit. Az éjszaka folyamán visszautazik Budapestre. Pénteken reggel a körut folytatására ismét Erdélybe érkezik.

Összeírják a nagyvárad vendéglátó üzemet. Felhívom a városunkban működő vendéglátó-ipari üzemet (vendéglő, kávéház, cukrászda), hogy az alábbi adatokat tartalmazó kimutatást sürgősen küldjék be 3 példányban elkészítve a városháza II. emelet 24. számú szobába: 1. az üzem neve és címe (utca, házszám). 2. Üzemi megjelölése (vendéglő, kávéház, cukrászda). 3. Minősítése (I, II, stb. oszt.). 4. Befogadó képessége. Megjegyzésben: hogy az üzem szállóval kapcsolatosan működik-e. vagy sem. Nagyvárad, 1941. május 23. Dr. Varga László, s. k., tanácsnok.

PÜNKÖSD AZ EVANGÉLIKUSOKNÁL. Vasárnap, Pünkösdi első napján ünnepélyes istentisztelet Urvaországúttal az arra komolyan előkészülteknek. Szolgál *Materny* esperes. Hétfőn, másodnapján rendes istentisztelet *Kovács* László segédlelkész szolgálatával. Szombaton délután 6 órakor kulturdélután lesz az egyház nagytermében (gr. Csáky-u. 26.), melyre a hívek s érdeklődők ez úton is meghívotnak.

TÖBB ANGOL IPARVALLALAT BESZÜNTETTE A MUNKÁT. Geórfból jelentik: (NTI) A londoni *Financial Times* jelentése szerint egész sor brit parvállalatot beszüntettek és ezek a létesítményeket bizonytalan időre felügypesztették.

MA VAN A MUNKÁSOTTHON KULTURESTJE. A Nemzeti Munkaközpont szabadidős szervezete — mint már többször jelentettük — ma, csütörtök este 8 órai kezdettel kulturális előadást rendez a Munkás Otthon dísztermében. A műsort a Himnusz vezeti be, majd vetített képek előadás következik, melynek keretében a magyar népviseletet mutatják be. Ezenkívül vetítésre kerülnek érdekes képek az állatvilágból, a budapesti állatkertben készült felvételek alapján. Dr. *Simkó* György főorvos „Egészségvédelem a szociális munkáskörökben” címmel tart ezután érdekes és tanulságos előadást. A műsort szórakoztató számok egészítik ki.

A NAGYVÁRADI LÖVÉSZ EGYESÜLET KÖZGYŰLESE. A Nagyvárad Lövészegyesület 1941. június hó 1-én, Pünkösdi vasárnapján, 11.30 órakor a városháza közgyűlési termében a honvédelmi miniszter megbízottjának jelenlétében alakuló közgyűlést tart. Erre a közgyűlésre a nagyvárad intézményeket, egyesületeket és érdeklődőket tisztelettel meghívja a Szervező bizottság.

Elmarad a hétfői állatvásár. Nagyvárad thjf. város polgármesterétől a következő hirdményt kaptuk: Nagyvárad thjf. város polgármestere ezenel értesíti az érdekelteket, hogy pünkösdi másodnapján, a szokásos állatvásár elmarad és azt 1941. június 3-án kedden tartják meg. Nagyvárad, 1941. május 28. Polgármester nevében: Dr. Varga László, s. k. tanácsnok.

UNGVÁRI LELKESZ GÉPKOCSIKATASZTRÓFAJA. Ungvárról jelenti a MTI: *Komlós* Ferenc lelkész gépkocsijával Ungvárra igyekezett. Útközben egy kerékpárt akart megelőzni, de gépkocsija az árokba fordult. Kilencéves kislánya a helyszínen meghalt. Feleségét súlyos belső sérülésekkel szállították az ungvári kórházba. A gépkocsit vezető *Komlós* Ferenc sértetlen maradt.

Faipari munkások pünkösdi mulatsága. A Nemzeti Munkaközpont kebelében működő faipari munkások szakcsoportja pünkösdi első napján este 7 órai kezdettel a Török Ignác utcai (v. Fűzes utca) Munkásotthonban műsorral egybekötött táncestélyt rendez, — amelyre bajtársi szeretettel mindenkit elvár. Hazafias becsülettel a famunkások vezetősége.

MEGSZÜNNEK MAGYARORSZÁGON ÉS ROMANIÁBAN A VÁLLALATI FELÜGYELŐSÉGEK. Budapestről jelenti a MTI: A magyar királyi kormány és a román királyi kormány május 28-án jegyzékváltás útján megállapodott, hogy június elsejétől kölcsönösen megszüntetik a vállalatokhoz kirendelt felügyelőket illetve ellenőrző biztosok működését.

Huszpengőre ítélték államsértésért. Nagyvárad. Saját tud. A nagyvárad törvényszék ötös tanácsa ma tárgyalta *Haizer* Ferenc 27 éves munkás ügyét, akit a magyar nemzet megbecsülése ellen elkövetett vétség címén vonta felelősségre. *Haizer* Ferenc a Rimler Károly utcán szabálytalanul kerékpározott és amikor a rendőr megszólitotta, ezért annyira felmélgeződött, hogy az államot sértő kifejezéseket tett. A rendőr természetesen feljelentést tett ellene. A vádlott, aki nagyot halló beteges, nagyon szegény ember, beismertő vallomást tett. A bíróság az enyhítő körülmények figyelembevételével 4 napi fogházra átváltoztatható 20 pengő pénzbírságra ítélte, amiben a vádlott is, az ügyész is megnyugodott.

TOLTSE
 minden szabadidejét az ózondús, pormentes és tenyőillatos
Püspök Gyógyfürdő
 rádiusos
hullám-fürdőjében,
 ahol népszerű 70 filléres jegyárral egész nap szórakozhat.
Allandó hullámverés
 Szellemileg kimerülteknek elsőrangú!

Boris király külföldre utazott. Szófiából jelentik: (BTI) *Boris* király kisebb kísérettel külföldre utazott, hogy résztvegyen édesatyja névnapján.

Részleges tájékoztató az Immaculata intézetben június 2-án, pünkösdi hétfőn tartandó nagy találkozóról. 1. Reggel 9 órakor főpapi nagymise teljes aszisztenciával az intézet udvarán, mely alatt közös áldozás lesz. 2. Reggeli az intézet udvarán. 3. Nagyszabású ünnepség az intézet nagytermében. 4. Puffet. 5. Öt órakor litánia szentséges körmenettel az intézet udvarán. 6. Fényképezés. 7. Bucsuzkodás. A jótékonysági bazárt egész nap meg lehet tekinteni.

Kiterjesztik a nagyváltó és csekkjog szabályait a visszacsatolt területekre. Budapestről jelentik: (MTI) A Budapesti Közlöny legközelebbi száma közli a m. kir. miniszterium rendeletét, amely a nagy váltó és csekkjog szabályait kiterjeszti a visszacsatolt keleti és erdélyi részekre is. A rendelet átmeneti rendelkezéseket foglal magában.

Pünkösdi istentiszteletek sorrendje a nagyvárad templomokban

A Székességi templomban: Ünnepe első napján 10 órakor ünnepi szentmise. A szentmisét és szentségimádást *Molnár* Kálmán püspöki helynök mondja. Ünnepe másodnapján rendes vasárnapi miserend. A plébániai szentmisén a szentségimádást dr. *Lestyán* Endre prélátus-kanonok, plébános mondja.

Az olasz római katolikus plébániatemplomban: Pünkösdi első napján 7 órakor csendes mise, 8 órakor csendes mise, háromnegyed 9 órakor szentmise, a katonák számára; fél 10 órakor ünnepi szentmise. A szentségimádást *Gálffy* Sándor plébános mondja. Ünnepe másodnapján a szentségimádást *Timkó* István segédlelkész mondja. Május 31-től kezdve minden este fél 7 órakor ájtatosság Jézus Szent Szive tiszteletére.

Az újvárosi római katolikus Szent László plébániatemplomban: Ünnepe első napján 7 órakor és 8 órakor csendes szentmise; fél 10 órakor ünnepi szentmisét és 10 órakor szentmise. A szentségimádást és szentmisét *Mellán* István pápai kamarás-plébános mondja. Ünnepe másodnapján a szentségimádást dr. *Tempfli* István legényegyleti igazgató, hittanár mondja. Május 31-től minden este 6 órakor ájtatosság Jézus Szent Szive tiszteletére.

A Teleki-utcai református templomban: Ünnepe első napján délelőtt 10 órakor *Sulyok* István püspök szolgálat. Agendázik és este 6 órakor szolgálat *Papp* László segédlelkész. Ünnepe másodnapján délelőtt 10 órakor *Orth* Győző szolgálat, délután 6 órakor pedig *Osváth* Ernő.

A többi templomok istentiszteleti rendjét holnapi számunkban közöljük.

Elsötétítési gyakorlat Bukarestben. Bukarestből jelentik: (MTI) Pénteken este kilenctől tizenkét óráig teljes elsötétítési gyakorlatot tartanak Bukarestben.

DARABOKRA VÁGOTT NŐI HOLTTEST FEJÉT ÉS GYLKOSAT KUTATJA 200 DETEKTIV. Budapestről jelentik: A Pesti írja: *Megdöbentő* gyilkosságot fedeztek fel tegnap délelőtt a Kerepesi temetőben, egy levágott lábait és két kart találtak. A rendőrvizsgáló megállapította, hogy 20-30 éves női holttestről vágták le. Az Angyal-földön megtalálták a meggyilkolt nő törzsét is és most már kétségtelen, hogy páratlan kegyetlenséggel végrehajtott gyilkosságról van szó. 200 detektív nyomoz, hogy megtalálják a meggyilkolt nő fejét, megállapították, hogy a meggyilkolt alacsony termetű molett nő volt. A hullát 16-17 órával a megtalálás előtt helyezték el. Ebben az időben az Angyal-földön egy taxiból egy férfi szállt ki, aki többször elhaladt a megtalálás helyén.

Oszinte mozikritika

Havasi napsütés

Sajtóbemutató a Belvárosi Mozgóban

Megdöbentő, szívbemarkoló tragédiák nyitják ki sokszor a szemet és indítanak cselekvésre olyanokat, akiknek lelke mélyén nagyon sok jóakarattal, segíteni akarás szunnyad elrejtve. A gazdag milliomost tudóhajos feleségének tragikus halála készíteti arra, hogy szanatoriumot építsen, ahol szintén tudóbeteg leányát is ápolják. A leány menthetetlen. A szigorú orvos valószínűleg porkolábja a szegény leánynak és megkeseríti hátralevő napjait. A jószívű orvos és kolléganője pedig nemcsak orvos, hanem ember is. Tudománnyal és szívvvel gyógyít és segít ott, ahol tud, és úgy, ahogy lehet. Szegény sitanár és szegény irodistalány szerelme, gazdag beképzelt beteg nyafogása, karrierváadások strébersége szövedik bele a darab alapgondotába.

A leány halála megrendíti a gazdag apát. A szanatorium élére a szívvvel gyógyító orvos kerül. Szociális ujtások szegények támogatása, minél több boldogság, a ragyogó napsütéses havasok tövében: ez jelenti a meghalt leány örökségét. Az ő szelleme léngi át ezentul az egész szanatorium életét.

A legjobb magyar színészgárda: *Tolnay* Klári, *Tóray* Ida, *Makay* Margit, *Csontos* Gyula, *Rajnay* Gábor, *Mály* Gerő, *Perényi* László biztosítják a kitűnő darab sikerét. Gyönyörű felvételek, igazi havasi napsütéses tájak gyönyörködtetik a nézőt.

Biztosak vagyunk benne, hogy a darab mindenkinek tetszeni fog. (uhu)

Nagyvárad városi vízmű
224—1941. szám.

Hirdetmény

Nagyvárad város köztisztasági üze-
me nyilvános versenytárgyalást hirdet
a városi személtlerakódó telepen (Gr.
Csáky István utca 91. szám alatt) ta-
rálható papír, rongy, csont és vashu-
ladékok kiaknázási jogának bérbeadá-
sára.

Ajánlati felhívás és ajánlati lapok a
Közüzemek műszaki irodájában Vár-
tér 1 szám, I. emelet 3. szerezhe-
tők be.

Az ajánlatokat legkésőbb 1941 június
13-ig délelőtt 10 óráig kell benyújtani
fenti hivatalhoz.

Nagyvárad, 1941. május 28.

Igazgatóság

SZINHÁZ

A színházi iroda közleményei:

— **Bukaresti kaland** — eredeti bemu-
tató. A színház legutolsó operett be-
mutatója és egyben a pünkösdi ünne-
pek nagy műsora a Bukaresti kaland
zenés vigjáték, amelyet csütörtökön
este hoz színre az együttes. Izgalma-
san felépített szöveg, humorral fűsze-
rezve a közelmúltból ad hű életképet.
A vigjátékhoz irt zene minden száma
sláger. A főszerepeket Jurik Ica, Kom-
lós Juci, Fónay Márta, Horváth Mici,
Varga Ilona, Körössy Juci. Keleti
Aranka, Bartos Csilla, Molnár Iván,
Berengh Béla, Tanay Emil, Nagy Fe-
renc, Sármas Miklós, Barsy Béla.
Náday Pál játsszák. A darab II. felvo-
násának bájjelentésében fellép My
Margot táncművésznő. A Bukaresti
kaland csütörtök, péntek, szombat este,
vasárnap délután és este, vala-
mint hétfőn este 8 órakor lesz a
színház műsorán, mindenkor rendes
helyárral.

— **Délutáni előadások: filléres hely-
árral.** Szombaton délután 4 órakor
Dankó Pista nőtáfája operett ujdonsá-
g, hétfőn délután pünkösdi másod-
napján szintén 4 órakor a Gyergyói
bál nagyoperett lesz a műsoron, mind-
két előadás filléres helyárral, telje-
sen a bemutató parádés szereposztásá-
ban. Helyárak: 30 fillértől 120 fillé-
rig.

— **Az óriási érdeklődésre való tekin-
tettel jegyekről ajánlatos lesz elővétel-
ben gondoskodni.**

Heti műsor:

Csütörtökön este 8 órakor: **Bukaresti
kaland.** Bemutató. Rendes helyárak-
kal.

Pénteken este 8 órakor: **Bukaresti
kaland.**

Szombat délután 4 órakor: **Dankó
Pista nőtáfája.** Filléres helyárral. —
Helyárak 30 fillértől 120 fillérig.

Szombat este 8 órakor: **Bukaresti
kaland.**

Vasárnap délután 4 órakor: **Buka-
resti kaland.**

Vasárnap este 8 órakor: **Bukaresti
kaland.**

Hétfőn délután 4 órakor: **Gyergyói
bál.** Filléres helyárral. Helyárak: 30
fillértől 120 fillérig.

Hétfőn este 8 órakor: **Bukaresti ka-
land.**

**Hirdessen
a Magyar Lapokban**

SPORT

Mihók és Sinkó erősíti vasárnap a Törekvést

Pünkösdi első napján a Debreceni
Vasutas Sport Club vendégszerepel
Nagyváradon, ahol a Törekvés együt-
tesével méri össze erejét.

Az elmúlt vasárnap a DVSC otthon-
ában legyőzte a piros-feketéket
akik most akarnak visszavágni. Éppen
ezért csapatukat megerősítik.
Játszani fog a NAC-ból Mihók kö-
zépesatár és Sinkó, a Marosvásár-
helyi SE kiváló jobbösszekötője, aki
mint ismeretes, Nagyváradról került

el a székely fővárosba. Sinkó jelen-
leg nyári szabadságát tölti a Kötös
partján.

A DVSC nem lebecsülendő ellen-
fél. Jelenleg az NB II második helye-
zettje, s ezt a szép helyezést lelkes
játékkal ki is érdemelték.

A mérkőzést a Rhédey-kerti pá-
lyán, annyi sok piros-fekete diadal
színhelyén tartják meg, délután fél 6
órai kezdettel.

Jólsikerült edzést tartott a bolgá- rok ellen készülő válogatott

Budapestről jelentik: Szerda dél-
után a Ganz-pályán tartotta meg ed-
zését Gidófalvy Pál dr. vezetésével a
bolgárok ellen készülő válogatott.

A rostára így álltak fel:
Csikós (Boldizsár). — Pákozdi,
Kispéter — Pázmándy, Szűcs, Ba-
logh I — Szántó, Kolláth, Laborcz,
Bodola, Gyetvai.

Ellenfél a Ganz csapata volt. A vá-
logatott jelöltek jól mozogtak.

Gidófalvy dr. előre hangsúlyozta,

hogy ez nem a válogatott csapat, ha-
nem a fiatalok és a vidékiek csapata
(Szolnokról 5 játékos van benne),
akikre kíváncsi. A régiéket ugyanis
már ismeri és tudja mit tudnak és
mi várható tőlük.

Tóth—Potya edző a következőket
mondotta:

Szófiában nemcsak futbalozni kell
tudni, hanem küzdeni, harcolni is,
mert odahaza veszélyes ellenfelek a
bolgárok.

Somló a hármassugró csúcs birtokosa Nagyváradon

Kedden érkezett városunkba Somló
Lajos minisztériumi tisztviselő, akit
jól ismernek magyar sportkörökben.
Somló hivatalos ügyben érkezett, de
a sport iránti szeretete nem hagyta
nyugodni. Még kedden este kiment
az erzsébetligeti pályára és levetkő-
zött, majd együtt edzett a többiek-
kel.

A magyar hármassugró rekorder
példaadása útmutatásul szolgálhat a

most éledő nagyváradai atlétika ré-
szére.

Itt írjuk meg, hogy városunkban
tartózkodik még Bényi, a Pécsi Egye-
temi Atlétikai Club kiváló gerely-
vetője és Halász szintén a PEAC-tól,
a jóképességű középtávú futó, valamint
Gulyás és Danó, mindketten Diós-
győrből. Mindegyik katonai idejét
tölti Nagyváradon, de az edzésekre
még időt szakítanak maguknak.

Erősen készülnek a diákok a vasárnapi atlétikai toborzó versenyre

Megírtuk, hogy pünkösdi első nap-
ján nagyszabású atlétikai toborzó
versenyt rendeznek Nagyváradon. A
verseny nyertesei szép éremdíjazás-
ban részesülnek. A 20x100 méteres
váltó részére az NSE, Esta sun és
MÁV egy művészi plakettet tűzött ki.

A Gépipariskola, Szent László-
gimnázium és Kereskedelmi iskola
diákjai szorgalmas edzésekkel és
próba-versenyyel készülnek. Legszor-
galmasabbak a Gépipariskola növen-

dékei, akik közül a szerdai edzésen
mintegy 35-en vettek részt.

A toborzó versenyen egyébként
résztvesznek a váradai egyesületek
igazolatlattái is, de díjazásban nem
részesülnek. Részvételük csak propa-
ganda jellegű.

A verseny vasárnap reggel ponton-
san 9 órakor kezdődik a csendőri-
iskola pályáján. Ha erősen esős az
idő úgy a versenyt hétfőn tartják
meg ugyanebben az időben.

Pünkösdhétfőn BSzKRT—NAC

Az egész város közönsége élénk ér-
deklődéssel várja a zöld-fehér legé-
nyek budapesti útjának eredményét
de ugyanakkor készülnek a BSzKRT
vendégjátékára. A budapesti vil-
lamoscsapatot eddig még nem tudták
legyőzni Nagyváradon, de a NAC re-
méli, hogy megtörtí ezt a sorozatot.

Rövid sporthírek

Nagyvárad: Szabados híró a vasár-
napon MÁV—NSC mérkőzésről, ame-
lyet a MÁV nyert meg 2:1 arányban,
jelentést terjesztett be a szövetség-
hez, amelyben epanaszolja, hogy is-

mét botrány volt a pályán. Az egyik
játékos megsértette Szabadoszt. Az
NSC képviselőjét beidéztek a legkö-
zelebbi ülésre.

Június 8-án a zöld-fehérek idehaza
szeretnék proprommot rendezni. A
vezetőség most azon fáradozik, hogy
Szabodka város válogatottját nyerje
meg egy mérkőzésre. A felszabadult
Délvidék jóképességű labdarugóinak
bemutakozása föltétlenül nagy ér-
deklődést keltene.

A zöld-fehérek remek formában
lévő csapata két napra szóló meg-

Nagyvárad

thj, város új utcaelnevezéseivel
megjelent térkép ára:
fekete nyomással 1.60 P
színes nyomással 2.—

hívást kapott Kolozsvárról. Június
14. és 15-ére szeretnék a kolozsváriak
látni a NAC bajnokságot nyert együt-
tesét. Ellenfél, mindkét nap két-két
kerületi bajnokságban szereplő ve-
gyes csapat lesz.

Megvalósul az atlétikai pálya

Megírtuk, hogy Tóth városi főmér-
nök vezetésével színtették az erzsé-
betligeti pálya futópályáját és felmé-
réseket végeztek. Ma reggel azután
hozzákezdtek a munkálatokhoz. A
munkásokat már kivezényelték, akik
elsősorban a gyeperes részt távolít-
ják el.

PÜNKÖSDKOR ORSZÁGOS KÖZ-
GYÜLÉST TART AZ MLSZ. Buda-
pestről jelentik a MTI: Az MLSZ
fennállásának 40 éves évfordulója
alkalmából, pünkösdi vasárnapján
rendkívüli országos közgyűlést tart.
Az MLSZ május 31-én, szombaton,
ifjúsági kongresszust tart, amelyen
a magyar ifjúsági labdarugás felada-
tairól Pluhár István tart előadást.

APRÓHIRDETÉSEK

Szavanként 10 fillér, állási keresőknek
25% kedvezmény

Külfélé

Kultura Középiskolai Magtanfo-
lyam gyors, lelkiismeretes, eredmé-
nyes. Budapest, Mester u. 4. IV—3.
(Válaszbélyeg). 398

A Háztulajdonosok Szövetsége szék-
helyét Gróf Teleki u. 2. sz. I. emele-
tére helyezte át. 560

Adás-vétel

Használt férfiruhát prima anyagból
clicson csak Molnárnál vehet. Bemer-
tér 1. udvarban. Ruhákért magas arat
fizetek. 565

Aranyat, briliánt, ezüstöt magas
áron veszek. órák, ékszer javítok. —
Gyenge István ékszerész, Rákóczi u. 19

Veszek téglaházat csak házigazdától
5500 pengő értékben. Cim a kiadóban.
561

Jégszekrény eladó. Barátky, Gyár u.
43. Telefon 27—60. 559

Saját termésű boraim kimérése ki-
csinyben és nagyban. Szőlőhegy ligeti
sorompónál. Nagysötétág 24. Bordásné
547

UJSAG makulatura kapható a Ma-
gyar Lapok kiadóhivatalában.

Elást nyec

Elarusító nőt keres Stuhmer cukor-
ka üzlet. Rákóczi ut 5. 558

Kiadótulajdonos:

szent László-nyomda RT

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó:
Dr. Paál Árpád **Dr. Scheffler Ferenc**
Szent László-nyomda RT
igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t.
körforgóipén, Nagyvárad, Szilárvai
Dezse-utca 5. szám.